

Medieplan

Oskarshamns bibliotek 2018-2020

Innehåll

Inledning	3
Varför en medieplan?.....	3
Styrande dokument.....	3
Bibliotekslagen	3
Unescos Folkbiblioteksmanifest 1994.....	3
Biblioteksplan, Oskarshamns kommun 2017-2020.....	3
Bildningsförvaltningens löften	4
Riktlinjer för olika medier.....	4
Skönlitteratur	4
Facklitteratur.....	4
Lokalhistoriskt material	4
Tidningar och tidskrifter	4
E-böcker och e-ljudböcker.....	5
Ljudböcker	5
Tv-spel.....	5
DVD.....	5
Medier på andra språk.....	5
Medier för personer med särskilda behov	5
Mediehantering.....	6
Inköpsrutiner.....	6
Inköpsförslag	6

Fjärrlån.....	6
Kurslitteratur.....	7
Beståndsanalys.....	7
Gallringsrutiner.....	7

Inledning

Biblioteksverksamheten i Oskarshamns kommun består av ett stadsbibliotek beläget i centrala Oskarshamn, folkbiblioteksfilialer i Figeholm och Kristdala, skolbibliotek på Norra skolan, Rödsleskolan och Vallhallaskolan, integrerade folk- och skolbibliotek i Kristineberg och Påskallavik samt en bokbuss. Bokbussen servar låntagare i kommunens ytterområden och dessutom 4 skolor och 10 förskolor.

Medieplanen gäller för stadsbiblioteket, filialer och bokbussen.

Varför en medieplan?

- för att bibliotekets användare ska kunna ta del av vårt arbetssätt och de kriterier som styr urvalet av medier
- för att ha ett gemensamt arbetsredskap som möjliggör att vi kan följa upp och utvärdera
- för att upprätthålla en konsekvent inköspolicy

Styrande dokument

Bibliotekslagen

Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning. (2§)

Folkbibliotekens utbud av medier och tjänster ska präglas av allsidighet och kvalitet. (6§)

Folkbiblioteken ska särskilt främja läsning och tillgång till litteratur. (7§)

Unescos Folkbiblioteksmanifest 1994

*Folkbibliotekets huvuduppgifter är att verka för läskunnighet, information, utbildning och kultur (...)
Biblioteket ska stimulera barns läsning, verka för kulturell mångfald och garantera alla medborgares tillgång till all sorts samhällsinformation.*

Biblioteksplan, Oskarshamns kommun 2017-2020

Fem fokusområden ska ägnas särskild uppmärksamhet under perioden: barn och unga, digital delaktighet, kulturella mötesplatser, mångspråk, tillgänglighet.

Bildningsförvaltningens löften

- Vi lovar att ta tillvara allas lust att lära och utvecklas.
- Vi lovar dig ett likvärdigt bemötande och delaktighet utifrån dina förutsättningar av professionella och engagerade medarbetare.
- Vi lovar att information är tydlig och lättillgänglig.
- Vi lovar trygga mötesplatser för upplevelser, lärande och en meningsfull fritid.

Riktlinjer för olika medier

Biblioteket är neutralt i partipolitiska, moraliska och religiösa frågor. Biblioteket ska stödja demokrati, yttrande- och informationsfrihet, men vi tar avstånd från våld, fördomar, rasism och sexism. Historisk kontext och litterärt värde kan dock motivera undantag. Utifrån en demokratisk grund ska biblioteket representera de olika åsikter och värderingar som råder i vårt samhälle. Censur tar biblioteket avstånd från.

Ovanstående är den gemensamma grunden för bibliotekets riktlinjer gällande alla medier. Vi särskiljer inte barn- och vuxenmedier. Mer specifikt gäller följande:

Skönlitteratur

Biblioteket ska erbjuda ett brett och varierat utbud av såväl äldre som modern skönlitteratur inom olika genrer. Vid urval tar vi särskild hänsyn till verkets språkbehandling, person- och miljöskildring.

Facklitteratur

Biblioteket ska erbjuda facklitteratur inom alla ämnesområden. Särskild vikt ska läggas vid aktualitet och tillförlitlighet. Fackavdelningarna ska spegla efterfrågan hos våra låntagare och erbjuda såväl populärvetenskapliga medier som mer akademiska.

Lokalhistoriskt material

Lokalhistoriskt material finns i bibliotekets Oskarshamnssamling. Biblioteket köper i princip allt som ges ut med kommunanknytning. Biblioteket har här ett bevarandeansvar och många titlar ska därför sparas som referensexemplar.

Tidningar och tidskrifter

Utbudet av dagspress och tidskrifter ska vara stort och varierat och tillgängliggöras i såväl tryckt som digital form. Stadsbiblioteket erbjuder både lokala och nationella dagstidningar, medan filialbiblioteken tillhandahåller ett mindre urval. Utbudet ska spegla efterfrågan och justeras varje år. Många tidskrifter köps in på förslag från våra låntagare.

E-böcker och e-ljudböcker

Biblioteket ska erbjuda digitala medier. Med begreppet digitala medier avser vi här:

- e-böcker som laddas ner till eboksprogram i formaten pdf och epub
- strömmande e-böcker i formaten pdf och epub
- e-ljudböcker
- e-tidskrifter

Biblioteket tillhandahåller endast accesslån (lån utan maxtak och flera samtidiga låntagare) med maxkostnad på (i skrivande stund) 30 kronor/lån. Enskilda e-böcker över max-kostnaden kan på förfrågan väljas in manuellt. Förlag som systematiskt splittrar upp enskilda verk i flera delar väljs bort vid upptäckt, samt e-böcker som inte uppfyller våra generella riktlinjer vid inköp av medier.

Ljudböcker

Biblioteket ska erbjuda ett brett och varierat utbud av ljudböcker, både i cd-format och mp3-format. Urvalet ska följa de inköp som görs av medier i tryckt format.

Tv-spel

Biblioteket ska erbjuda spel till de populäraste konsolerna. Tv-spel efterfrågas av en bred målgrupp, både barn och vuxna. Utbudet ska anpassas efter detta.

DVD

Biblioteket ska erbjuda ett alternativt utbud av filmer jämfört med andra uthyrningsställen och streamingtjänster.

Medier på andra språk

Biblioteket ska erbjuda medier på flera språk. Biblioteket har ett eget bestånd av böcker på främst skolspråken samt en del språk som representeras av invånare i kommunen. Övriga språk lånas in genom depositioner. Dessa styrs av den efterfrågan som finns bland våra låntagare.

Medier för personer med särskilda behov

Biblioteket ska erbjuda anpassade medier så att alla har möjlighet att läsa, på sitt eget sätt. På biblioteket finns talböcker (Daisyböcker), storstilsböcker, lättlästa böcker, taktila böcker och böcker med tecken som stöd.

Talböcker laddas ner från talbokskatalogen Legimus, bränns och förs in i bibliotekets bestånd. Detta görs ofta utifrån förslag från bibliotekets talbokslåntagare.

Utgivningen av storstilsböcker är relativt begränsad och därför köps i sort sett allt in som ges ut.

Lättlästa böcker riktar sig till en bred målgrupp med vitt skilda behov, exempelvis nyanlända eller människor med olika graders funktionsnedsättning. Utbudet ska utifrån detta spegla efterfrågan hos våra låntagare.

På barnavdelningen finns äppelhyllan med tillgängliga medier för barn; talböcker, taktila böcker och böcker med tecken som stöd.

Mediehantering

Inköpsrutiner

Urvalet görs i första hand utifrån BTJ:s digitala lista med lektörsomdömen. På stadsbiblioteket görs urvalet av respektive ämnesansvarig och på filialerna av ansvarig personal. Urvalet av skönlitteratur görs av sköngruppen som består av fyra personer.

Inköp av media styrs av upphandlingsavtal.

Medier inköpta till en enhet lånas ut till den enhet där efterfrågan finns. På så sätt används medier på ett effektivt sätt och reservationsköer kortas. Detta möjliggörs genom att vi har transporter mellan biblioteken 1-2 gånger i veckan. Vi ska beställa fler exemplar av en titel om kön överstiger 5 reservationer per exemplar.

Fyra gången om året får biblioteket litteraturstödda böcker från Kulturrådet. Det är böcker i alla genrer, ofta lite smalare litteratur, både svensk, översatt och på olika originalspråk. Ett bra komplement till våra egna inköp.

Inköpsförslag

Kommuninvånarna kan påverka medieurvalet genom att lämna inköpsförslag. Vi ger alltid ett svar till den som lämnat förslaget, oavsett om vi köper in eller inte. Inköpsförslag behandlas av inköpsansvarig på respektive fackavdelning.

Vid inköpsförslag på filial ska filialansvarig i samråd med ämnesansvarig på stadsbiblioteket avgöra huruvida den önskade boken ska köpas in eller inte. Man får också göra en avvägning om boken ska köpas in till filialen eller till stadsbiblioteket för att sedan reserveras till filial. Vid fall där ämnesansvarig på stadsbiblioteket sedan tidigare nekat ett inköpsförslag ska det beslutet respekteras av filialansvarige. Det är viktigt att bibliotekets mediearbete upplevs som konsekvent och tydligt utåt mot våra låntagare.

Fjärrlån

Fjärrlån görs huvudsakligen när det gäller kurslitteratur samt äldre böcker som inte går att köpa. Ny kurslitteratur på grundnivå som efterfrågats mer än en gång köper vi in. Vi fjärrlånar i första hand från regionens folkbibliotek i Kalmar, Kronoberg och Blekinge län eftersom vi har gemensamma transporter. Om en bok finns i vårt eget bestånd kan vi ändå låna in den från biblioteken i regionen. Vi fjärrlånar endast böcker. (Undantag kan finnas.)

Kurslitteratur

Läroböcker för gymnasium och grundskola köps endast om de kan vara av allmänt intresse. När det gäller kurslitteratur för högskola och universitet är vårt ansvar i första hand att köpa in litteratur på grundnivå. Vi prioriterar inköp av kurslitteratur till YH-utbildningar vid Nova då studenterna på dessa utbildningar inte har tillgång till något högskolebibliotek.

Beståndsanalys

Varje år ska statistik gällande bestånd och utlån för varje enhet tas fram. Det ska sen fungera som verktyg i arbetet med inköp och gallring.

Gallringsrutiner

Lika stor omsorg måste läggas på gallring som på inköp. Inköp och gallring ska helst uppväga varandra.

Vid gallring följer vi dessa kriterier:

- Trasiga, smutsiga och mycket slitna medier.
- Föråldrat med inaktuellt, missvisande innehåll.
- Dubletter. Dessa tas bort när intresset lagt sig. För böcker som ändå kan vara av intresse ett tag till innan gallring har vi ett dubblettmagasin.
- "Hyllvärmare" som inte lånats på länge, riktpunkt 3 år.

Vid gallring gör vi även bedömning av mediernas återkommande värde och periodvisa efterfrågan. Därför innebär treårsgränsen inte per automatik att ett verk gallras.

Medier som inte lånas längre men som ändå ska bevaras ställs i vårt magasin. Detta gäller t.ex. klassiker, verk med bestående värde, lokalt eller på annat sätt unikt material. Vi har inget bevaransansvar förutom när det gäller Oskarshamnssamlingen. Endast stadsbiblioteket ska ha ett större magasin.